

چشم آب نمی خورد

درباره سقوط آزاد سینمای ایران

فرزاد نعمتی

خبرنگار گروه فرهنگ

نمی دانم اخیراً سوری به سینما زده اید یا نه؟ من در ماه های اخیر چند فیلم ایرانی را در سینما دیدم و چشم تان بد نبیند، عذابی کشیدم که مسلمان نشنود، کافر نبیند. برای من یکی که شوکه کننده بود دیدن چنین سقوط آزادی در سینمای ایران. مدت ها بود قید این سینما را زده بودم و رغبت چندانی به تماشای فیلم های ایرانی نداشتم. حتی فیلم های کارگردانان بزرگ و مشهورمان را نیز در این سال ها ندیدم. نه «لامینور» مهر جویی را و نه «خائن کنشی» کیمیایی را. دوست نداشتم تصویر محترم این اساتید پیشکسوت در ذهنم ترک بخورد. چشم ترس شده بودم و انگار حق هم داشتم. بعدتر تفکرها را که خواندم، دیدم گمانم چندان هم خطا نبوده. بماند که در مورد این فیلم اخیر جناب کیمیایی، توجه به همان انتخاب برخی بازیگران نیز می توانست حالیم کند که اوضاع قمر در عقرب است. از قدیم گفته اند ترک عادت موجب مرض است. شده حالا حکایت من. نشسته ام به تماشای «پول و پارتی»، «هاوایی»، «تکراس ۲»، «تمساح خونی» و... و سرگیجه گرفته ام که قضیه چیست؟ این دیگر چه صیغه های است؟ راستی چی شد، چجوری شد که سینمای ما به نقطه حساس استیصال کنونی رسید؟ شاهکار نخواستیم اما نکند تعریف فیلم خوب و سینمای استاندارد هم در دنیا عوض شده که چنین فیلم هایی مثل نقل و نبات در بازار کوچک سینمای ایران ساخته می شوند؟ نه نمی خواهم از مدیریت نابلد دولتی سینما صحبت کنم. چیزی که عیان است، چه حاجت به بیان است؟ ارسطو می گفت درخت را با میوه اش می سنجند و به هر صورت زمانی آیندگان درباره دوران مدیریت درخشان آقایان قضاوت خواهند کرد.

باور کنید من اصلاً و ابداً مشکلی با سینمای طنز و عامه پسند ندارم و فکر نمی کنم باید سالی ۳۰ تا فیلم درخشان ساخته شود تا رضایت درونم از سینمای ایران جلب شود. نه، ماجرا پیچیده تر از اینهاست. این فیلم ها که ذکر خیرشان شد، فیلم های بدی هستند و وجه تأسف بار امین است که در این فیلم های بد گاهی بازیگرانی بازی می کنند که بسیاری شان را به گزیده کاری می شناسیم و اگر می خواستیم الگوی به بازیگران جوان معرفی کنیم، انگشت روی همین هنرمندان می گذاشتیم. وقتی بازی مهدی هاشمی را در این فیلم های بد ببینم، انگشت حسرت به دهان می زدم که آیا این همان مهدی هاشمی هم کلاسی سوسن تسلیمی و داریوش فرهنگ است که در «هرگز یزدگرد» بهرام بیضایی درخشید؟ یا در مجموعه «هزاران چشم» کیانوش عیاری گل کاشت؟ اسامی پشت سر هم می آیند و داغ و افسوس این قلم فرونی می گیرد. لحظات پایانی فیلم «پول و پارتی» را بنگرید، آنجا که داریوش فرهنگ و ساعد سهیلی در حال انجام رقص مرگ هستند تا منظورم را دریابید. واقع امر شرم می شود که می نویسم، اما خوب تماشای «ویلاي ساحلي» کیانوش عیاری هم کار سختی است.

چه می شود گفت؟ در سینمای ایران همیشه فیلم های بفروش دست بالا را داشته اند. بیخ برخی شان هم گرفته. نمی خواهم وارد جامعه شناسی فروش این فیلم ها بشوم. بعضی می گویند مردم از بس غم و غصه دارند، ترجیح می دهند دو ساعتی را که در سالن سینما نشسته اند، کمی بخندند و یادشان برود گرفتاری های بیرون را. من قضاوتی ندارم چون صدور هر تحلیلی در این زمینه نیازمند پژوهشی دامن دار است که من نکرده ام. اما یک نکته در این میان گفتنی است و آن اینکه هیچ وقت آتش به سوری این سال ها نبوده. تگاهی بیاندازید به پر فروش ترین فیلم های دهه ۱۳۷۰ ایران. در میان آنها به فیلم هایی چون «شوکران»، «دو زن»، «خواهران غریب»، «قرمز»، «مرد عوضی»، «آدم برفی» برمی خوریم که من هر جور بالا و پایین می کنم، نمی توانم آنها را با «شهر هرت»، «من سالوادور نیستم»، «نارگیل ۲» و «گشت ارشاد ۲» هم پیمانه کنم در ظرفی به نام سینمای ایران.

اصلاً انگار در سیاره ای دیگر پیاده شده ایم. دقت بفرمایید از سینمای بنی اعتماد و بیضایی، فرمان آرا و تقوایی صحبت نمی کنم. دلان که لک زده برای دیدن «زیر پوست شهر»، «سگ کنشی»، «بوی کافور»، «عطر یاس» و «کاغذ بی خط» اما خوب دست ما کوتاه و خرما بر نخیل. نفس مان شده و چشممان مان مانده به راه. امیدوارم روزی هم مردم از دیدن این جنگ های خنده دل آتشوبه بگیرند و هم دستانی که گلوئی سینمای ایران را سفت چسبیده اند، قطع شوند تا شاید کم کم اوضاع بهتر شود. آدمیزاد البته به امید زنده است اما به قول مش قاسم سرپال «دایی جان ناپلئون»: «والادروغ چرا؟ تا قبر آقا: من که چشم آب نمی خورد.»

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیر مسئول: غلامحسین کریماسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • امید عرب (مدیر آنلاین)
• دبیران گروه ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیر اداری و آگهی ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۵۲۹۱ • آگهی ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: همپین. • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

سکته در دوحه

پرسپولیس با شکست مقابل السد شانس بزرگی را برای صعود به دور حذفی از دست داد

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی همپین

پرسپولیس در دیداری که برتری نسبی نسبت به حریف داشت با حساب یک بر صفر شکست خورد تا برخلاف لیگ برتر که نتایج درخشانی گرفته، حالا با دو شکست و یک تساوی و بدون برد از قعر نشینان لیگ نخبان محسوب شود. البته ۵ مسابقه تا پایان دور گروهی باقی مانده و سرخپوشان ایران در صورت کسب ۳ پیروزی و با ذخیره یک امتیاز از دیدارهای قبلی می توانند با ۱۰ امتیاز جزو ۸ تیم برتر لقب بگیرند و به دور بعد صعود کنند. آنچه مشخص است، پرسپولیس در لیگ برتر صلابت بیشتری دارد تا لیگ نخبان و مقابل رقبای خارجی.

آن چه قطری ها دارند

فوتبال ایران و باشگاه های ایرانی مدت ها است درگیر یک زمین تمرین و استادیوم معمولی با کیفیت استاندارد چمن هستند. موضوعی که به راحتی در قطر حل شده و بحرانی در این باره نمی بینیم. آن چه از نزدیک، از زمین تمرینی باشگاه السد و ورزشگاه ۱۵ هزار نفری جاسم بن حمد مشاهده کردم، این است که قطری ها پول را جای درست و به شکلی کاملاً بهینه خرج کرده اند. زمین تمرینی پرسپولیس که در واقع تحت مالکیت باشگاه السد بود، در فاصله یک کیلومتری از ورزشگاه جاسم بن حمد دوحه است. در واقع کمپ تمرینی که کاملاً تکمیل است. ساختمان ورزشگاه، سه طبقه است که در طبقه همکف جام های قهرمانی باشگاه السد به شکلی کاملاً لوکس قرار داده شده تا هواداران این تیم بتوانند افتخارات باشگاه شان را تماشا کنند. السد همانند باشگاه پرسپولیس از سرمربی اسپانیایی خود بهره می برد که اتفاقاً مربی باسابقه ای است. سانچز اسپانیایی در جام ملت های ۲۰۱۹ موفق شد تیم ملی قطر را به مقام قهرمانی برساند و سرمربی آن ها در جام جهانی ۲۰۲۲ نیز بود که البته نتایج درخشانی کسب نکرد و در همان دور گروهی حذف شدند. حالا سانچز در صدد است تا با السد نیز افتخار آفرینی کند.

رقابت همیشگی

پرسپولیس در دو دیدار گذشته خود در لیگ نخبان مقابل الاهلی عربستان و پاختاکور ازبکستان، یک شکست و یک مساوی به دست آورده ولی در مقابل تیم السد، یک برد و یک تساوی برای خود ثبت کرده است. پرسپولیس تاکنون در لیگ قهرمانان آسیا هفت بار به مصاف السد رفته که چهار برد، دو باخت و یک مساوی برای خود در پنج گل از این تیم دریافت کرده اند. آخرین دیدار دو تیم شش مهرماه ۱۳۹۹ برگزار شد که با تک گل عیسی آل کثیر به اتمام رسید. علی علیپور، مهاجم پرسپولیس با ۱۱ گل زده، برترین گلزن پرسپولیس در آسیاست. پرسپولیس در اکثر بازی های خود با السد توانسته این تیم را با نتیجه یک بر صفر شکست دهد.

تاریخ چه می گوید

تقابل دو تیم طی چهار، پنج سال اخیر به وفور رخ داده است. پرسپولیس با مربیگری برانکو ایوانکوویچ در ورزشگاه جاسم بن حمد شهر دوحه به مصاف السد رفت که با درخشش بغداد بونجاح السد، با نتیجه سه بر یک پرسپولیس را شکست داد. تک گل پرسپولیس

را اسپامک نعمتی به ثمر رسانده است. از سوی دیگر پرسپولیس در دیدار برگشت مرحله گروهی لیگ قهرمانان آسیا ۲۰۱۸ بازیکنان تیم پرسپولیس، با هدف گرفتن انتقام شکست بازی رفت، وارد ورزشگاه آزادی شدند. در این دیدار ژاوی هراندس هافبک بارسلونا و مرتضی پورعلی گنجی بازیکن تیم ملی ایران در ترکیب السد حضور داشتند که این دیدار با گل به خودی پورعلی گنجی به پایان رسید. راه پرسپولیس و السد در لیگ قهرمانان آسیا ۲۰۱۸ با پایان مرحله گروهی از هم جدا نشد و هرکدام با پشت سر گذاشتن دو حریف دیگر در مرحله نیمه نهایی، بار دیگر مقابل هم قرار گرفتند و پرسپولیس با پناستی علی علیپور به پیروزی رسید. پرسپولیس به خاطر پرونده شکایت ریزه اسپور از طرامی، با پنجره بسته راهی میدان شد. بغداد بونجاح دقیقه ۱۷، دروازه قرمزها را باز کرد تا زنگ خطر برای برانکو ایوانکوویچ و بازیکنان به صدا درآید. در ادامه روی ارسال کادوین منشا، سیامک نعمتی دروازه السد را باز کرد و در مجموع بازی با نتیجه دو بر یک به اتمام رسید. از صحنه های به یاد ماندنی این دیدار، مهار ضربه سری بود که ژاوی در شش قدم به سمت دروازه پرسپولیس زد و گلبرغا بیرانوند آن را از زیر طاق دروازه بیرون کشید. پرسپولیس و السد، بار دیگر در مرحله گروهی فصل جدید رقابت ها، در یک گروه قرار گرفتند تا دو بار دیگر با هم بازی کنند. باز هم بغداد بونجاح ستاره تیم السد بود و با تک گل این بازیکن، السد پیروز شد.

بار دیگر مانند فصل قبل لیگ قهرمانان آسیا، پرسپولیس با شکست در بازی رفت مرحله گروهی، در بازی برگشت به دنبال انتقام از السد بود ولی برد در این بازی برایشان سودی نداشت و حذف سرخپوشان قطعی شده بود. این بازی با گلزنی علیپور و ترابی، دو بر صفر به نفع نماینده ایران به پایان رسید. نکته قابل توجه این است که ژاوی پس از این بازی در ورزشگاه آزادی از دوران فوتبالی خود خداحافظی کرد. پرسپولیس در این دیدار با یحیی گل محمدی مقابل السد قرار گرفت. عیسی آل کثیر تک گل پرسپولیس را به ثمر رساند و پرسپولیس برنده آخرین دیدار با السد شد. این دوره از رقابت های لیگ قهرمانان آسیا به دلیل شیوع بیماری کرونا به صورت متمرکز در قطر برگزار شده بود و به همین دلیل مراحل حذفی به صورت تک حذفی برگزار شد.

تمرین روی نقطه ضعف السد

السد در لیگ ستارگان قطر همانقدر که خط حمله انفجاری دارد، در خط دفاع بسیار ضعیف کار کرده است. السدی ها طی هفت مسابقه، ۱۵ گل خوردند که به طور میانگین در هر مسابقه ۲/۱ گل خورده که اصلاً برای تیمی که خواهان قهرمانی است، عملکرد مناسبی نیست. السد در دیدار اخیر خود مقابل الشحانیه نیز با وجود اینکه چهار گل زد، دو بار نیز دروازه اش مقابل تیم رتبه دهمی لیگ باز شد. کانال های کناری این تیم به شدت آسیب پذیر هستند؛ نکته ای که گاریدو بارها این موضوع را به شاگردانش گوشزد کرده است. هر چند نقاط قوت پرسپولیس در طول فصل، استفاده از کانال های کناری است جایی که اورونوف، عالیشاه، فرشاد احمدزاده و امیری بارها در این دو پست به کار گرفته شدند. در بازی مقابل الاهلی، گولسیانی ۱۳ بار محمدی را صاحب توپ کرد و این عدد در بازی با پاختاکور به ۱۵ پاس رسید که هر دو، بیشترین همکاری بین دو بازیکن از پرسپولیس در زمین محسوب شدند.

پرسپولیس با شکست مقابل السد، در هفته چهارم این رقابت ها در کشور امارات به مصاف الغرافه خواهد رفت.

چهره

مشهورترین معلم آشپزی ایران

رزا منتظمی، معلم آشپزی و نویسنده کتاب مشهور «هنر آشپزی» بود. خودش حتی از کتابش هم مشهورتر بود. کسی نمی گفت کتاب «هنر آشپزی»، همه می گفتند کتاب رزا منتظمی. گاهی کلمه کتاب را هم حذف می کردند. خود رزا منتظمی به عنوان زنی که بیش از چهار دهه گذشته را در آشپزخانه ایرانیان حضور داشته، کافی بود. او «هنر آشپزی» را نخستین بار در سال ۱۳۴۳ با ۶۰۰ دستور غذایی منتشر کرد و خودش ناشر کتاب بود. تقاضا برای این کتاب همواره چنان زیاد بوده است که حتی در دوران جنگ و با وجود کمبود کاغذ و مشکلات چاپ، تنها کتابی بود که به عنوان یکی از اقلام ضروری و با دفتر چه بسیج اقتصادی فروخته می شد. چاپ های اخیر «هنر آشپزی»، در دو جلد منتشر شده و بیش از ۱۷۰۰۰ غذای ایرانی و فرنگی را شامل می شود. فاطمه بحرینی، مشهور به رزا منتظمی که در روز سیزدهم مردادماه ۱۳۱۰ در شهسوار به دنیا آمد، اول آبان ماه ۱۳۸۸ چشم از جهان بست و در آرامگاه خانوادگی بحرینی (بصیر السلطنه) به خاک سپرده شد.

کتابخانه

به بازی گرفتن پیش انگاشتها

مجموعه داستان «حکایات من درآوردی»، نوشته کارل چاپک با ترجمه اسد ناصحی در ۲۴۳ صفحه با قیمت ۲۴۰ هزار تومان توسط نشر نی منتشر شد. داستان های «حکایات من درآوردی» به تازگی طی دوره ای ۱۸ ساله و بدون ترتیب خاصی به نگارش درآمده اند و اکثر آن ها واکنش های چاپک به مسائل سیاسی وقت بوده اند. از «حکایات من درآوردی» خوانش های گوناگونی می توان داشت: از جمله این که می توان آن را مَثَل یا حکایت یا استفاده خلاقانه و مبتکرانه چاپک از این شگردهای ادبی به منظور برانگیختن سئوالات اخلاقی پنداشت. در بسیاری از این حکایات، چاپک پیش انگاشتهاهای «تردیدناپذیر» ماسارا درباره

حکایات من درآوردی
نویسنده:
کارل چاپک
نویسنده:
اسد ناصحی
انتشارات: نشر نی

شخصیت ها و وقایع تاریخی به بازی می گیرد. در بخشی از متن این کتاب چنین آمده است: «بودن یا نبودن... بودن که چیزی باشی تام و تمام: این هایندسخنان در خور اعتنا! بودن که بازیگر باشی. یا دست به قلم ببری؟ یا سخن برانی و دل مردم را بشوونی؟ این یا آن؟ آخ که خر ما از کُرمی مُم نداشت! کدامیک؟ پس سرانجام این هملت چه باید شود؟ به چه نائل خواهیم گشت، چه چیز را به سرانجام خواهیم رساند؟ کاش کسکی بودم، چیزی! - آری، اما چه؟ مسئله این است!».

تاریخ

روز ملی آمار

اول آبان ماه در تقویم ایران، روز ملی آمار و برنامه ریزی نامگذاری شده است. در تقویم جهانی روز آمار را برای نخستین بار در ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ در سراسر جهان جشن گرفتند. این روز توسط

کمیسیون آمار سازمان ملل متحد (UNSD) تعیین و نام گذاری شد. در ایران از سال ۱۲۹۷ هجری شمسی به منظور ثبت وقایع چهارگانه تولد، فوت، ازدواج و طلاق، اداره ثبت احوال کشور تاسیس شد. با ثبت اطلاعات مرتبط با تولد، فوت، ازدواج و طلاق ضرورت اطلاع از جمعیت کشور و تعیین سازمانی که به جمع آوری این اطلاعات بپردازد مورد توجه قرار گرفت و منجر به آن شد که در سال ۱۳۰۳ هجری شمسی آیین نامه ای به تصویب برسد و در این آیین نامه اداره ای مسئولیت آمار و وظایف آن را برعهده گرفت. علت این نامگذاری در اول ماه آبان اما به ماهیت این حرفه بازمی گردد، زیرا در این ماه اکثریت خانواده ها در محل زندگی خود ثابت شده اند و جابه جایی آن ها از مکانی به مکان دیگر چه در داخل یک شهر (مستاجر) و چه میان شهرها (مشایر) به پایان رسیده است.